

Π. ΖΗΝΤΕΛΗΣ
Μ. ΦΟΥΚΑ
Α. ΔΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Περίληψη

Η σοφία των Αρχαίων Ελλήνων, όπως αυτή έχει καταγραφεί από τους ιστορικούς και τους ερευνητές, ανέκαθεν αποτελούσε εξαιρετικά ενδιαφέρον αντικείμενο μελέτης, και σπουδής της κλασσικής παιδείας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Αρχαίο Ελληνικό πνεύμα απέκτησε διάρκεια και παγκοσμιότητα λόγω της κορύφωσης του ανθρώπινου λόγου, με τη διπλή έννοια της νόησης-έκφρασης. Η υπεράσπιση με περιεκτικό λόγο των διαχρονικά σταθερών αξιών και οι αναφερόμενες αναμφισβήτητες αλήθειες αποτέλεσαν και αποτελούν δια μέσου των αιώνων το σύνολο της σοφίας της Αρχαίας Ελληνικής σκέψης.

Η παρούσα εργασία αποδεικνύει πως το ενδιαφέρον αυτό δεν περιορίζεται μόνο σε ιστορικούς και φιλολογικούς κύκλους, αλλά αποκτά όλο και μεγαλύτερο έρεισμα και στον τεχνικό κόσμο. Η σύγχρονη τεχνολογία και ειδικότερα αυτή των GIS, σήμερα μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην οργάνωση και υλοποίηση των ερευνών, στην καταγραφή και αξιοποίηση των συμπερασμάτων καθώς και στη διαχείριση και προβολή των δεδομένων προς το ευρύτερο κοινό.

Η δυναμική που παρουσιάζουν οι ρήσεις των επιφανών προσώπων της Αρχαίας Ελλάδας σε σχέση με τη ζωή και την πορεία τους στη λεκάνη της Μεσογείου, αποτέλεσαν το ερέθισμα για την ανάπτυξη ενός Συστήματος Πληροφοριών με στόχο τη χωρική τους οργάνωση και παρουσίαση και με δυνατότητα απόκτησης στο ερώτημα: «ποιός είπε για κάθε θέμα, τί, πότε και πού». Ειδικότερα το Σύστημα Πληροφοριών με τις Ρήσεις των Αρχαίων Ελλήνων (ΣΠΡΑΕ):

- βασίζεται στο GIS λογισμικό ArcView 3.2
- περιλαμβάνει με τη μετάφρασή τους 2.278 ρήσεις, ήτοι μικρά αποσπάσματα, επιμελώς επιλεγμένα, που μέσα στη ζώσα σιωπή τους, «όμορφα

σαν αρχαία και επίκαιρα σαν νέα», εξακολουθούν να είναι για εμάς διδαχή, αφετηρία της σκέψης και τέρψη της ψυχής

- αναφέρεται κατ' αντιστοιχία σε 76 προσωπικότητες της Αρχαίας Ελλάδας που ταξινομούνται κατά κατηγορία (φιλόσοφοι, λυρικοί, τραγικοί, ιστορικοί, πολιτικοί, συγγραφείς κ.ά.) και για τους οποίους αναφέρονται βιογραφικά στοιχεία και κυρίως εκείνα που εξυπηρετούν τη γεωγραφική τους συσχέτιση
- εμπεριέχει ρήσεις, οι οποίες καλύπτουν μεγάλο διάστημα της κλασσικής περιόδου και είναι ταξινομημένες ανάλογα με τη θεματολογία τους

Συμπερασματικά ο φιλόδοξος στόχος του ΣΠΡΑΕ είναι να αντλούνται με σύγχρονο και άμεσο τρόπο συνδυασμένες πληροφορίες από τη ζωή, την πορεία και τις ρήσεις των επιφανών προσώπων της αρχαιότητας. Το μικρό τμήμα των ρήσεων που περιλαμβάνεται στο Σύστημα αποτυπώνει την ψυχή και τη σκέψη του Αρχαίου Ελληνικού πνεύματος σε θέματα που σήμερα περισσότερο από ποτέ πρέπει να εξακολουθούμε να θυμόμαστε.

Εισαγωγή

Η σοφία των Αρχαίων Ελλήνων όπως αυτή έχει καταγραφεί από τους ιστορικούς και τους ερευνητές, ανέκαθεν αποτελούσε εξαιρετικά ενδιαφέρον αντικείμενο μελέτης. Η παρούσα εργασία αποδεικνύει πως το ενδιαφέρον αυτό δεν περιορίζεται σε ιστορικούς και φιλολογικούς κύκλους, αλλά αποκτά όλο και μεγαλύτερο έρεισμα και στον τεχνικό κόσμο.

Η σύγχρονη τεχνολογία, έχοντας κάνει τεράστια βήματα προόδου τα τελευταία χρόνια, συμβάλλει καθοριστικά πλέον στην οργάνωση και υλοποίηση των ερευνών, στην καταγραφή και αξιοποίηση των ευρημάτων, καθώς και στη διαχείριση και προβολή της πολιτισμικής μας κληρονομιάς προς το ευρύτερο κοινό. Η πολύ ισχυρή επεξεργαστική ικανότητα των σύγχρονων υπολογιστικών συστημάτων, βοηθά την αναλυτική και συνδυαστική αντιμετώπισή τους. Τεχνικές προσομοίωσης και εικονικής πραγματικότητας βοηθούν στη σε βάθος κατανόηση του αντικειμένου αλλά και στη ρεαλιστική αναπαράστασή του.

Ήδη το τρίτο συνέδριο με τίτλο «Πολιτισμική σύγκλιση και ψηφιακή τεχνολογία» είναι γεγονός, ενώ παράλληλα αναπτύσσονται σημαντικές πρωτοβουλίες από το ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, το Ευγενίδιο Ίδρυμα κ.α. για την τεχνολογική προσέγγιση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Η δυναμική που παρουσιάζουν η ζωή και οι ρήσεις των επιφανών ανδρών της αρχαίας Ελλάδας, αποτέλεσαν λοιπόν το ερέθισμα για την ανάπτυξη ενός Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών με στόχο τη χωρική τους οργάνωση και παρουσίαση. Στην εργασία που ακολουθεί, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην

παρουσίαση της ίδιας της εφαρμογής και του περιεχομένου της, ενώ μικρότερη αναφορά γίνεται σε τεχνικά θέματα.

Ο Αρχαίος Ελληνικός λόγος

Στα κείμενα των Αρχαίων Ελλήνων αποτυπώνεται η ψυχή και η σκέψη τους με ζώντα και επίκαιρο λόγο, ως «άνθος τιτάνιου νου». Στα κείμενα αυτά εμπεριέχεται βαθειά γνώση, νόηση και σοφία. Το τελευταίο χαρακτηριστικό είναι ιδιαίτερα σημαντικό επειδή, κατά Αριστοτέλη, «η σοφία είναι μορφή αγαθού... μία άλλη μορφή νόησης».

Το συνεχές ενδιαφέρον για μελέτη και σπουδή της κλασσικής παιδείας, οφείλεται στο γεγονός ότι το αρχαίο ελληνικό πνεύμα απέκτησε διάρκεια και παγκοσμιότητα λόγω της κορύφωσης του ανθρώπινου λόγου, με τη διπλή έννοια της νόησης-έκφρασης. Η υπεράσπιση με περιεκτικό λόγο των διαχρονικά σταθερών αξιών και οι αναφερόμενες αναμφισβήτητες αλήθειες αποτέλεσαν και αποτελούν δια μέσου των αιώνων το σύνολο της σοφίας της αρχαίας ελληνικής σκέψης.

Τα γνωρίσματα του αρχαίου ελληνικού πνεύματος που του έδωσαν διάρκεια και παγκοσμιότητα είναι:

- το γνώρισμα του ωραίου: ο έρωτας του κάλλους, η απέριττη ομορφιά, η ευγενική απλότητα και το ήρεμο μεγαλείο
- το γνώρισμα της αλήθειας και της ευθύτητας: η ειλικρίνεια και η γενναιότητα, η ίσια ματιά, το πάθος για το γνήσιο και τη γυμνή αλήθεια
- το γνώρισμα της ελευθερίας: η παρρησία, η ανεξαρτησία, η ανεμπόδιστη θεώρηση των πάντων
- το γνώρισμα της ψυχικής υγείας και πολυμέρειας: η ισόρροπη αρμονία, η εσωτερική γαλήνη, μαζί με το ολόπλευρο κοίταγμα και άγγιγμα της ζωής
- το γνώρισμα του ανθρωπισμού: ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του, η καλλιέργεια και η ευτυχία του ανθρώπου

Ο αρχαίος ελληνικός λόγος, με τα ανωτέρω αναφερθέντα γνωρίσματα έχει διατυπωθεί από τους Προσωκρατικούς Φιλοσόφους, του Λυρικούς, τους Τραγικούς, τους Κωμικούς, τους Ιστορικούς, τους Φιλόσοφους, τους Επικούς, τους Ρήτορες, τους Σοφιστές κ.ά. Τα χαρακτηριστικά του λόγου των κυριοτέρων κατηγοριών της κατάταξης αυτής αναφέρονται κατωτέρω:

- Προσωκρατικοί: αποτελούν το λίκνο του φιλοσοφικού στοχασμού. Ο νους τους συστρέφεται ορμητικός (πρωτίστως στις αρχές του 6^{ου} π.Χ. αιώνα) και κατακτητικός, αντίθετα στην ως τότε δυναστεία του μύθου για την ερμηνεία του κόσμου. Η φιλοσοφία τους έχει το χαρακτήρα του πρωτογενούς, του θεμελιακού και του υπερχρονικού με θεμελίωση της ορθολογικής εξήγησης του κόσμου.

- **Λυρικοί:** η αρχαία λυρική ποίηση (650-450 π.Χ.) αναφέρεται στο εγώ και στο εμείς και με την ποικιλία των ρυθμών και των στίχων εκφράζει τις πιο λεπτές αποχρώσεις της σκέψης και των συναισθημάτων.
- **Τραγικοί:** ήταν δάσκαλοι και οδηγοί του καιρού τους με έργα που απολυτρώνουν τον νου και φτάνουν ως τα άκρα της σκέψης (525-406 π.Χ.). Έδωσαν έργα υψηλού φρονήματος και ανώτατης έκφρασης του πολιτισμού. Δείχνουν το φιλελεύθερο ελληνικό πνεύμα που διασχίζει με τη ζώσα φωνή του τους αιώνες και συγκλονίζει με το μεγαλείο του τους απανταχού ανθρώπους, επειδή η τραγωδία προσφέρεται σαν τρόπος ανίχνευσης και γνώσης της ανθρώπινης ζωής και του κόσμου.
- **Κωμικοί:** έδωσαν έργα που είχαν ως σκοπό τη συνδυασμένη με ευχαρίστηση ηθική τελείωση και ανύψωση του πολίτη, καθώς επίσης και τη δυνατότητα να βλέπουμε κάτω από την επιφάνεια των πραγμάτων (450-292 π.Χ.)
- **Φιλόσοφοι:** η αρχαία ελληνική φιλοσοφία είχε ως κυρίαρχο σκοπό να ανακαλύψει την αλήθεια για τον κόσμο, την πορεία της παγκόσμιας ζωής, τη γέννηση και εξέλιξη της ψυχής καθώς και τον τρόπο της τελειοποίησης του ανθρώπινου βίου.

Όλοι οι στοχαστές που δημιούργησαν τον αρχαίο ελληνικό λόγο προτείνουν μία ορθολογική εξήγηση του κόσμου. Αυτό ήταν μία αποφασιστική στροφή στην ιστορία της σκέψης, επειδή η σκέψη αναγνωρίζεται στην ικανότητα καθορισμού μιας λογικής συμπεριφοράς και στη δυνατότητα διανοητικής παράστασης και αφάιρεςης. Τα συμπεράσματα όλων των σχολών της αρχαίας ελληνικής σκέψης και όλων των εμπειριών μας ανήκουν δικαιωματικά και δείχνουν σε κάθε νόημα την αγάπη για τη σοφία (φιλο-σοφία).

Ένα μέρος των συμπερασμάτων και των εμπειριών αυτών περιλαμβάνονται στα κείμενα των αποφθεγμάτων, των γνωμικών, των ρητών και των παροιμιών, που απεικονίζουν με τρόπο μεστό και καθαίο τις εκλάμψεις του ελληνικού πνεύματος. Πρόκειται για μικρά κείμενα ευφυή, πρακτικά στη σκέψη, συνετά, διατυπωμένα με ευθυκρισία και συνήθως απλά, άμεσα και χρήσιμα, τα οποία χρονολογικά δείχνουν την πνευματική και κοινωνική εξέλιξη. Κάθε ένα από τα κείμενα αυτά μπορεί να θεωρηθεί ως:

- **απόφθεγμα:** σύντομη ρήση στην οποία διατυπώνονται κρίσεις ως αξιώματα, απόψεις που θεωρούνται ότι έχουν αδιαμφισβήτητο κύρος και διδακτικό χαρακτήρα.
- **γνωμικό:** σύντομη και περιεκτική διατύπωση με αποφθεγματικό και διδακτικό χαρακτήρα
- **ρητό :** έκφραση μιας γενικής αλήθειας ή αρχής κυρίως αποφθεγματικού ή αξιωματικού χαρακτήρα
- **παροιμία :** σύντομο λαϊκό απόφθεγμα που εκφράζει αλληγορικά ή σκωπτικά μία αλήθεια, που αποτελεί προϊόν μακρόχρονης πείρας και που λέγεται για

να παραδειγματίσει, να διδάξει ή να σχολιάσει μία κατάσταση. Κορυφαία θέση σ' αυτούς που συνάθρουν και ερμήνευσαν παροιμίες κατέχει ο Αριστοτέλης ο Σταγειρίτης

Τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών και ο πρώτος διδάξας

Αν θεωρήσουμε ότι στοιχεία ή δεδομένα θεωρούνται τα μεμονωμένα ή ανεξάρτητα γεγονότα που αντιπροσωπεύουν ποσότητες, ενέργειες ή πράγματα και περιγράφουν αντικειμενικά την πραγματικότητα και αν θεωρήσουμε επίσης ότι πληροφορία είναι το αποτέλεσμα οποιασδήποτε επεξεργασίας στοιχείων ή δεδομένων τότε ως Σύστημα Πληροφοριών ορίζεται το σύστημα που συλλέγει και επεξεργάζεται στοιχεία, δημιουργεί και διαχειρίζεται πληροφορίες. Κατ' επέκταση ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ) είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής, αποθήκευσης, επεξεργασίας, ανάλυσης και απόδοσης πληροφοριών σχετικών με φαινόμενα που εξελίσσονται στον γεωγραφικό χώρο. Το ζητούμενο κάθε φορά είναι να έχουμε γρήγορα πληροφορίες πρωτογενείς ή επεξεργασμένες, οι οποίες να είναι αξιόπιστες, επαρκείς και ενήμερες.

Ο Αριστοτέλης μπορεί να θεωρηθεί ο πρώτος που συγκρότησε ένα σύστημα πληροφοριών με τα χαρακτηριστικά ΣΓΠ. Αυτό επειδή οι κατ' εξοχήν δραστηριότητες στη σχολή του Αριστοτέλη περιλαμβάνουν την φιλοσοφική ζωή η οποία εμφανίζεται εκεί με τα χαρακτηριστικά αυτού που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε μεγάλο επιστημονικό εγχείρημα. Μέσα από μια τέτοια οπτική ο Αριστοτέλης αναδεικνύεται ως ένας μεγάλος διοργανωτής της έρευνας. Η σχολή του Αριστοτέλη επιδίδεται σε ένα τεράστιο κνήγι δεδομένων και πληροφοριών με χρονική και συχνά γεωγραφική συσχέτιση σε όλους τους τομείς. Συγκεντρώνουν κάθε είδους δεδομένα, ιστορικά, κοινωνιολογικά, ψυχολογικά ή φιλοσοφικά. Συλλέγουν επίσης αμέτρητες ζωολογικές και βοτανολογικές παρατηρήσεις. Αυτή η παράδοση θα παραμείνει εξέχουσα για χρόνια στην αριστοτελική σχολή. Όμως όλο αυτό το υλικό δεν προορίζεται να ικανοποιήσει μια μάταια περιέργεια. Ο αριστοτελικός ερευνητής δεν είναι ένας απλός συλλέκτης δεδομένων,. Τα δεδομένα συλλέγονται για να επιτρέψουν συγκρίσεις και αναλογίες, ταξινόμηση των φαινομένων, διαπίστωση των αιτιών με τη στενή συνεργασία της παρατήρησης και του συλλογισμού. Άρα τα δεδομένα συλλέγονται, επεξεργάζονται αναλύονται, και αποδίδονται. Έχουν δηλαδή τα χαρακτηριστικά ενός manual ΣΓΠ

Σήμερα με την ψηφιακή τεχνολογία ένα ΣΓΠ είναι «ένα οργανωμένο σύστημα από υπολογιστές, λογισμικό, γεωγραφικά δεδομένα και προσωπικό σχεδιασμό για την αποτελεσματική συλλογή, αποθήκευση, ενημέρωση, διαχείριση, ανάλυση και παρουσίαση όλων των μορφών των γεωγραφικά αναφερόμενων πληροφοριών» [ESRI Press, 1997].

Με την έννοια χωρικά δεδομένα εννοούμε τα αντικείμενα, τα φαινόμενα, τις παρατηρήσεις ή τα γεγονότα που μπορούν να κωδικοποιηθούν σε σχέση με το χώρο. Ειδικότερα, τα χωρικά δεδομένα σε ένα ΣΓΠ περιλαμβάνουν πληροφορίες για τη θέση, την τοπολογία και τα θεματικά χαρακτηριστικά τους.

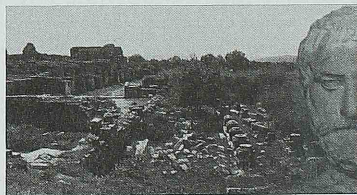
Οι τρεις βασικότερες δυνατότητες ενός ΣΓΠ είναι οι ακόλουθες:

- η χαρτογραφική απεικόνιση των δεδομένων σε δυναμικούς χάρτες, με την ταυτόχρονη αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων χαρτοσύνθεσης αναλογικών θεματικών διαγραμμάτων
- η οργάνωση Βάσεων Δεδομένων, στις οποίες υποβάλλοντας λογικά ερωτήματα, τυποποιημένα ή μη, προκύπτουν άμεσα χρήσιμα συμπεράσματα μέσα από συγκριτικά στοιχεία, στατιστικά διαγράμματα και πίνακες
- η χωρική ανάλυση, με χρήση των χωρικών δεδομένων σε λογικά ή μαθηματικά μοντέλα για σκοπούς ανάλυσης, σχεδιασμού ή λήψης απόφασης

Ειδικές μορφές ΣΓΠ που έχουν αναπτυχθεί αφορούν σχεδόν κάθε μορφή της ανθρώπινης δραστηριότητας

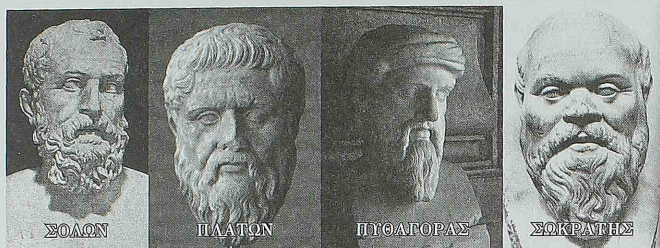
Περιεχόμενο του ΣΠΡΑΕ

Το Σύστημα Πληροφοριών με τις Ρήσεις των Αρχαίων Ελλήνων (ΣΠΡΑΕ) είναι ένα ΣΓΠ, όπως ορίστηκε προηγουμένως, το οποίο περιλαμβάνει δεδομένα, ώστε να μπορεί να δίδει πληροφορίες για τη ζωή και τις ρήσεις των επιφανών ανδρών της αρχαίας Ελλάδος και επίσης να μπορεί να απαντά άμεσα στο ερώτημα «ποιός είπε για κάθε θέμα, τί, πότε και πού». Μερικά ενδεικτικά ερωτήματα που δείχνουν τις δυνατότητες του ΣΠΡΑΕ περιλαμβάνονται στο Σχ. 1,2,3.

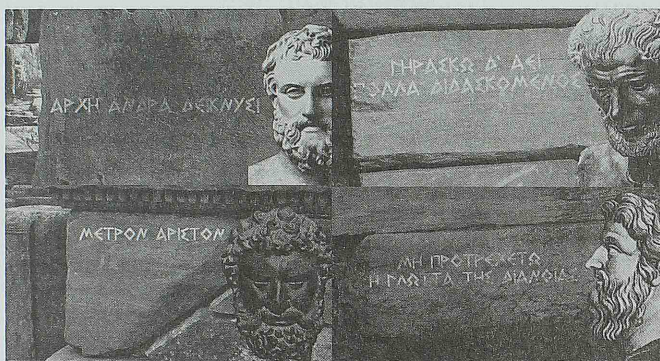
Σχήμα 1. Να δοθούν στοιχεία για τη ζωή και το έργο του Θαλή του Μιλήσιου και τις μετακινήσεις του κατά τη διάρκεια της ζωής του

Figure 1. Provide information about the life, the course and the works of Thales Milissios

πε ο Πλάτων, ο Πυθαγόρας και ο Σωκράτης για τη δικαιοσύνη; Ποιός από αυτούς μίλησε για το χρόνο;

Figure 2. What did Solon say about authority? What did Plato, Pythagoras and Socrates say about justice? Who among them talked about time?

Σχήμα 3. Ποιός είπε το αναγραφόμενο ρητό;

Πότε ειπώθηκε το αναγραφόμενο ρητό, από ποιόν και πού;

Figure 3. Who said the inscribed saying? When was it said, where and by whom?

Το ΣΠΡΑΕ:

- περιλαμβάνει με τη μετάφρασή τους 2.278 ρήσεις, ήτοι μικρά αποσπάσματα, επιμελώς επιλεγμένα, που μέσα στη ζωσα σιωπή τους, «όμορφα σαν αρχαία και επίκαιρα σαν νέα», εξακολουθούν να είναι για εμάς διδαχή, αφετηρία της σκέψης και τέρψη της ψυχής
- αναφέρεται κατ' αντιστοιχία σε 76 προσωπικότητες της Αρχαίας Ελλάδας

(Πιν.1) που ταξινομούνται κατά κατηγορία (φιλόσοφοι, λυρικοί, τραγικοί, ιστορικοί, πολιτικοί, συγγραφείς κ.ά.) και για τους οποίους αναφέρονται βιογραφικά στοιχεία και κυρίως εκείνα που εξυπηρετούν τη γεωγραφική τους συσχέτιση

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Όνομα επιφανούς προσώπου TABLE 1: Name of great man		
ΑΓΑΘΩΝ	ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ	ΞΕΝΟΦΩΝ
ΑΓΝΩΣΤΟΣ	ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ	ΟΜΗΡΟΣ
ΑΙΣΧΙΝΗΣ	ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ	ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ
ΑΙΣΧΥΛΟΣ	ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ	ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Ο ΚΟΡΙΝΘΙΟΣ
ΑΙΣΩΠΟΣ	ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ	ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΑΛΚΑΙΟΣ	ΕΦΗΒΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ	ΠΙΝΔΑΡΟΣ
ΑΛΚΜΑΝ	ΖΗΝΩΝ Ο ΕΛΕΑΤΗΣ	ΠΙΤΤΑΚΟΣ Ο ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ
ΑΝΑΚΡΕΩΝ	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ	ΠΛΑΤΩΝ
ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ	ΗΡΟΔΟΤΟΣ	ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ
ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ	ΗΣΙΟΔΟΣ	ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ
ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ	ΘΑΛΗΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ	ΣΑΠΦΩ
ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ	ΘΕΟΓΝΙΣ	ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ
ΑΝΤΙΦΩΝ	ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ	ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΚΕΙΟΣ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ	ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	ΣΟΛΩΝ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ	ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ	ΣΟΦΟΚΛΗΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ	ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ ΝΕΟΙ
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ	ΚΑΛΛΙΝΟΣ	ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΣΣΕΣ ΜΑΝΕΣ
ΑΡΙΣΤΩΝΥΜΟΣ	ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ Ο ΡΟΔΙΟΣ	ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ	ΛΕΩΝΙΔΑΣ	ΤΥΡΤΑΙΟΣ
ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ	ΛΥΣΙΑΣ	ΦΙΛΗΜΩΝ
ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ	ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β
ΒΙΑΣ Ο ΠΡΙΗΝΕΥΣ	ΜΕΛΙΣΣΟΣ	ΧΑΡΩΝΔΑΣ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ	ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ	ΧΙΛΩΝ Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ	ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ	
ΔΙΟΓΕΝΗΣ	ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ	

- αναφέρεται σε 22 ιδιότητες των ανωτέρω προσωπικοτήτων της αρχαίας Ελλάδας (Πιν.2)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ιδιότητα επιφανούς προσώπου
TABLE 2: Attributes of great men

ΒΑΣΙΛΙΑΣ	ΛΥΡΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ	ΣΤΩΙΚΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ
ΕΠΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
7 ΣΟΦΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙ- ΟΤΗΤΑΣ	ΜΥΘΟΓΡΑΦΟΣ	ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ	ΠΟΙΗΤΗΣ ΕΙΔΥΛΛΙΩΝ	ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ (ΕΛΕΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛ)
ΚΥΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ	ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ (ΙΩΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΚΩΜΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ	ΡΗΤΟΡΑΣ	
ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ	ΣΟΦΙΣΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ	

- εμπεριέχει ρήσεις, οι οποίες καλύπτουν μεγάλο διάστημα της κλασσικής περιόδου και είναι ταξινομημένες σε 150 κατηγορίες ανάλογα με τη θεματολογία τους (Πιν.3)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Θεματολογία ρήσεων επιφανών προσώπων
TABLE 3: Subjects of great men sayings

Αγαθά-Αξίες	Δύναμη	Οργή
Αγάπη-Ερωτας	Δυστυχία	Όρκος
Αδικία	Δώρο	Όροι
Αιδώς	Εγκράτεια	Παιδεία
Αισιοδοξία-Ενθουσιασμός	Ειρήνη	Παρρησία-Θάρρος Γνώμης
Αισχροκέρδεια-Άδικος Πλουτισμ.	Εκδίκηση	Πατρίδα
Αιτία-Αιτιοκρατία	Εκπαίδευση-Μόρφωση	Πειθαρχία
Αλαζονεία-Υπερηφάνεια	Ελευθερία	Πειθώ
Αλήθεια	Ελλάδα-Έλληνες	Πενία
Αλληλεγγύη-Βοήθεια	Ελπίδα	Πεπρωμένο
Αμάθεια	Εμπειρία	Πλεονεξία-Φιλαργυρία
Αμαρτία	Εξουσία	Πλούτος
Αμαρτία-Σφάλμα	Επάγγελμα	Πόλεμος
Άμιλλα	Έπαινος	Πόλη-Κράτος

Αναβλητικότητα-Ευκαιρίες	Επίγραμμα	Πολίτες-Λαός
Ανάγκη	Επιθυμία	Πολίτευμα
Αναρχία	Επιμέλεια	Πράξεις-Έργα
Ανδρεία	Επιμονή	Προνοητικότητα
Άνθρωπος	Επιστήμη	Σεβασμός
Ανταμοιβή	Εργασία-Εργατικότητα	Σιωπή-Λακωνικότητα
Αποταμίευση	Ευεργεσία	Σοφία
Αργία-Οκνηρία	Ευτυχία	Συκοφαντία-Δυσφήμιση
Αρετή	Έχθρα-Μίσος	Συμβουλή
Αρμονία	Ζωή	Συμπεριφορά
Αρχή-Εναρξη	Ζωή-Θάνατος	Συναναστροφή
Άρχοντες	Ηδονή	Συνείδηση
Αυτογνωσία	Θάλασσα	Σύνεση-Φρόνηση
Αυτοκυριαρχία	Θάνατος	Τάξη
Αφροσύνη	Θάρρος-Τόλμη	Ταπείνωση
Αχαριστία	Θεός-Θρησκεία	Τέκνα
Βάσανα	Ιατρός	Τιμή-Τιμιότητα
Βία	Ισότητα	Τιμωρία
Βιασύνη	Καχία	Τύχη
Γάμος	Καλό-Κακό	Υβρις
Γέλιο	Καλοσύνη	Υγεία
Γεωργία	Κολακεία	Υπερβολή
Γη	Λογική-Νους	Υπνος
Γήρας	Λόγος	Υπομονή
Γήρας-Νεότητα	Μάθηση	Φαινόμενα
Γλώσσα	Ματαιότητα	Φθόνος
Γνώμη-Γνωμικά	Μέλλον	Φιλία-Φίλοι
Γνώση	Μεταβολές	Φιλοσοφία
Γονείς	Μετριοπάθεια	Φόβος
Γυναίκα	Μίμηση-Παράδειγμα	Χαρά
Δειλία	Νεότητα	Χαρακτήρας
Δημιουργία	Νίκη	Χρήμα
Διάφορα	Νόμος	Χρόνος
Δικαιοσύνη-Δίκαιο	Οικογένεια	Ψεύδος
Δόξα-Υπόληψη	Οίνος	Ψυχή
Δουλεία	Ομόνοια	Ωραίο-Φιλοκαλία

- περιλαμβάνει τη γεωγραφική απεικόνιση της ζωής των επιφανών ανδρών που περιεχόταν στο σύστημα. Η ζωή των αρχαίων ελλήνων και ιδιαίτερα των φιλοσόφων ήταν γεμάτη ταξίδια. Οι περισσότεροι ταξίδεψαν εντός και εκτός Ελλάδος για να μάθουν και να διδάξουν. Πολλοί απ' αυτούς άφησαν γραπτά της διδασκαλίας τους. Άλλοι έγιναν γνωστοί μέσα από τα έργα των μαθητών τους. Σε όποια όμως κατηγορία κι αν ανήκουν, όπου κι αν βρίσκονταν, ό,τι κι αν είπαν υπάρχουν πληροφορίες γι' αυτούς διασκορπισμένες σε ένα τεράστιο όγκο βιβλιογραφίας. Το πιο δύσκολο τμήμα της εργασίας αυτής ήταν η γεωγραφική απεικόνιση των μετακινήσεων και η χωροθέτηση των αρχαίων ρήσεων, όπου υπήρχαν καταγεγραμμένα στοιχεία.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο Σύστημα μπορούν να αντλούνται από ένα ευρύτερο κοινό και αποτυπώνουν την ψυχή και τη σκέψη του Αρχαίου Ελληνικού πνεύματος σε θέματα που σήμερα περισσότερο από ποτέ πρέπει να εξακολουθούμε να θυμόμαστε. Συμπερασματικά ο φιλόδοξος στόχος του ΣΠΡΑΕ είναι να αντλούνται με σύγχρονο και άμεσο τρόπο συνδυασμένες πληροφορίες από τη ζωή, την πορεία και τις ρήσεις των επιφανών προσώπων της αρχαιότητας.

Ανάπτυξη του ΣΠΡΑΕ

Το ΣΠΡΑΕ είναι ένα σύστημα ανοικτής αρχιτεκτονικής με δυνατότητα επέκτασης των περιεχομένων πληροφοριών και των λειτουργιών του. Τα βασικά βήματα για την ανάπτυξη του ΣΠΡΑΕ περιλαμβάνουν:

- τη συλλογή στοιχείων. Δεδομένου ότι το θέμα που πραγματεύεται η εργασία μοιάζει ανεξάντλητο, η έρευνα περιορίστηκε σε ευρύτερα γνωστές ρήσεις επιφανών προσώπων της αρχαιότητας, σε παροιμιώδεις ρήσεις και σε γνωμικά. Ο κύριος όγκος των δεδομένων αντλήθηκε από σχετικές συλλογές («Κιβωτός», «Αρχαία Ελληνική Κληρονομιά», Θησαυρός Αρχαίας Σοφίας» κ.ά.) και συμπληρώθηκε από ελληνική αλλά και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Χρησιμοποιώντας εκτός των άλλων σχολικά βιβλία και εγκυκλοπαίδειες αποδόθηκαν οι ρήσεις σε αυτούς που τις είπαν ή τις έγραψαν, ενώ ανατρέχοντας σε βιογραφίες, ιστορικά στοιχεία και μαρτυρίες, έγινε δυνατή η τοποθέτησή τους χωρικά.
- το περιβάλλον εργασίας. Το Σύστημα Πληροφοριών δημιουργήθηκε στο περιβάλλον του GIS ArcView 3.2, λογισμικό το οποίο έχει δυνατότητα ανάπτυξης ιδιαίτερων εφαρμογών, όσο και ευκολία στη χρήση ακόμη και από μη έμπειρους χρήστες Η/Υ.
- την επεξεργασία στοιχείων. Οι ρήσεις συγκεντρώθηκαν, κωδικοποιήθηκαν, ταξινομήθηκαν και οργανώθηκαν σε πίνακα του MS Excel, ο οποίος περιλαμβάνει τα ακόλουθα πεδία: θέμα, ρητό, μετάφραση, πρόσωπο, ιδιότητα, έργο/πηγή, στίχος/κεφάλαιο & πόλη. Για την ορθή προβολή των αρχαίων ρητών εγκαταστάθηκε πολυτονική γραμματοσειρά (Palatino Linotype). Στη

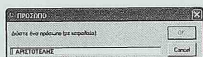
συνέχεια, η πληροφορία αυτή πέρασε στη Βάση Δεδομένων του GIS. Επειδή το ArcView δεν υποστηρίζει πολυτονικές γραμματοσειρές, οι ρήσεις στην αρχαία Ελληνική μαζί με τη μετάφρασή τους στη νέα Ελληνική εξήχθησαν υπό τη μορφή εικόνων και συνδέθηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο με το σύστημα.

- τη διαμόρφωση περιβάλλοντος αλληλεπίδρασης (GUI). Το περιβάλλον εργασίας της εφαρμογής διαμορφώθηκε κατάλληλα, ώστε οι λειτουργίες του να είναι αντιληπτές από οποιονδήποτε χρήστη, εξοικειωμένο με τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών ή μη. Προστέθηκαν νέα εργαλεία, κουμπιά & αναδιπλούμενοι κατάλογοι, τα οποία συνδέθηκαν με ρουτίνες προγραμματισμού που δημιουργήθηκαν (βλ. Λειτουργία του συστήματος), για να καλύψουν εξειδικευμένες λειτουργίες που καλείται να αντιμετωπίσει το σύστημα.

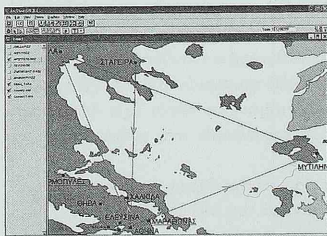
Λειτουργία του ΣΠΡΑΕ

Ο χρήστης του συστήματος έχει τη δυνατότητα να πλοηγηθεί σε αυτό και να ανακτήσει τις πληροφορίες που επιθυμεί με διάφορους τρόπους.

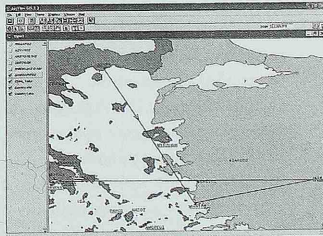
Ο πρώτος τρόπος αναζήτησης πληροφορίας γίνεται με στοιχείο εισόδου το όνομα ενός συγκεκριμένου προσώπου (Σχ.4). Επιλέγοντας το κουμπί , εμφανίζεται ένα πλαίσιο διαλόγου, όπου πληκτρολογώντας το όνομα, το σύστημα επιστρέφει τη γεωγραφική απεικόνιση της διαδρομής που έχει ακολουθήσει κατά τη διάρκεια της πορείας του.

Σχήμα 4: Επιλογή του προσώπου που μας ενδιαφέρει
Figure 4: Selecting a person

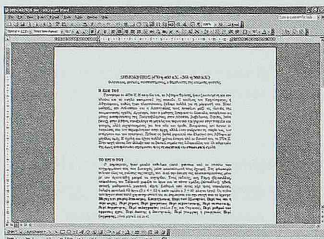
Σχήμα 5: Εμφάνιση διαδρομής Αριστοτέλη
Figure 5: Projection of Aristotle's course

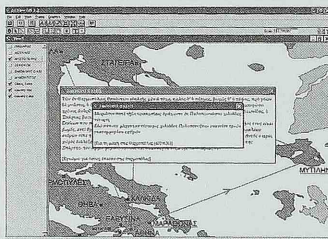
Σχήμα 6: Εμφάνιση διαδρομής Δημόκριτου
Figure 6: Projection of Democritus' course

Με υπόβαθρο το χάρτη της ευρύτερης περιοχής στην οποία κινήθηκε το εν λόγω πρόσωπο, παρουσιάζονται οι πόλεις από τις οποίες έχει διέλθει και στις οποίες έχουν καταγραφεί ρήσεις του, ενώ εμφανίζεται ενδεικτικά και η φορά των μετακινήσεών του από πόλη σε πόλη, εντός και εκτός του τότε Ελληνικού Χώρου (Σχ.5, 6). Σε αυτήν τη φάση δίνονται όλα τα απαραίτητα εργαλεία, ώστε ο χρήστης να μπορεί να μετακινηθεί ή να εστιάσει στο χάρτη και στις οντότητες που αυτός περιέχει. Ακόμη, χρησιμοποιώντας το εργαλείο και επιλέγοντας κάποια από τις διαδρομές του χάρτη, το σύστημα εμφανίζει σύντομη βιογραφία του προσώπου στο οποίο αντιστοιχεί, σε μορφή κειμένου του MS Word (Σχ.7).

Με το εργαλείο και επιλέγοντας κάποια από τις πόλεις των οποίων το όνομα είναι υπογραμμισμένο, το σύστημα εμφανίζει διαδοχικά σε μορφή εικόνων, όλες τις ρήσεις που έχουν ως σημείο αναφοράς την εν λόγω πόλη (Σχ.8). Λόγω του μεγάλου όγκου των ρήσεων που ψηφιοποιήθηκαν (2.278) και εντάχθηκαν στο σύστημα, συνεπώς και αυτών που αντιστοιχούν σε κάποιες από τις πόλεις, δημιουργήθηκε ακόμη ένα εργαλείο το οποίο περιορίζει τα αποτελέσματα σε όσα φέρονται να ειπώθηκαν από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο (Σχ.4) της επιλογής του χρήστη. Τέλος η επιστροφή στην κεντρική οθόνη γίνεται με το κουμπί .

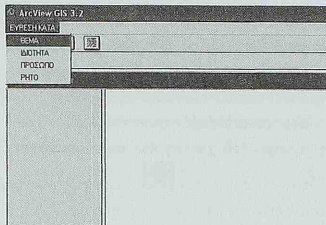

Σχήμα 7: Εμφάνιση Βιογραφίας Δημόκριτου
Figure 7: Projection of Democritus' course

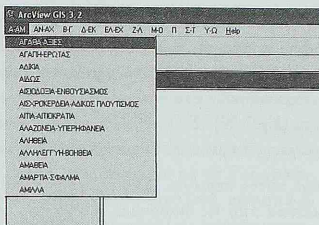

Σχήμα 8: Προβολή ρητών στις Θερμοπύλες
Figure 8: Projection of sayings in Thermopylae

Ο δεύτερος τρόπος εισόδου στο σύστημα, αφορά την εύρεση αρχαίων ρήσεων βάσει τεσσάρων παραμέτρων αναζήτησης που παρέχονται. Κατ' αρχήν, υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης βάσει της θεματολογίας των ρήσεων (Σχ.9), μέσω του συνόλου των 150 αλφαβητικά ταξινομημένων περιεχομένων κατηγοριών (Σχ.10).

Σχήμα 9: Εύρεση ρήσεων σύμφωνα με το θέμα
Figure 9: Finding saying according to subject

Σχήμα 10: Αλφαβητική επιλογή θέματος
Figure 10: Selecting a subject alphabetically

Η επιλογή μίας από τις κατηγορίες αυτές οδηγεί σε αναζήτηση στη βάση δεδομένων και επιστροφή των εγγράφων εκείνων που πληρούν την παραπάνω συνθήκη, συνοδευόμενων από τις περιγραφικές πληροφορίες που υπάρχουν στα υπόλοιπα πεδία του πίνακα (Σχ.11)

Σχήμα 11: Επιλογή των σχετικών εγγράφων
Figure 11: Selection of the relevant records

Εφ'όσον οι τοίς ύπολοιπαις
Παραπομπαίς, οπιδείκναι τα αναγκαία στοιχεία
[Ενδύματα: 651 Αποθήκη Βάσης Υλικού Παιδίου (651 ΑΒΤΤ)]

Σχήμα 12: Ρήση από την επιλεγμένη κατηγορία
Figure 12: A saying of the selected category

Επόμενη δυνατότητα αναζήτησης δίνεται μέσω της διαφοροποίησης της ρήσης ως προς την ιδιότητα του εκφραστή της, την τεχνοτροπία κλπ. Στα Σχ.13 & Σχ.14 φαίνονται οι αντίστοιχες επιλογές αναζήτησης. Από κατάλληλη λίστα επιλογής (Σχ.15), επιλέγουμε το πρόσωπο στο οποίο θέλουμε να αναφέρεται η ρήση. Αντίστοιχα κι εδώ, γίνεται αναζήτηση στη βάση δεδομένων και προκύπτουν ως αποτέλεσμα οι δύο εγγραφές του Σχ.16.

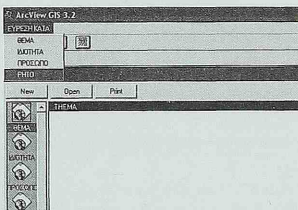
ID	NAME	ADDRESS	...
1	...	...	...
2	...	...	...
3	...	...	...
4	...	...	...
5	...	...	...
6	...	...	...
7	...	...	...
8	...	...	...
9	...	...	...
10	...	...	...

Σχήμα 20: Επιλογή των σχετικών εγγραφών
Figure 20: Selection of the relevant records

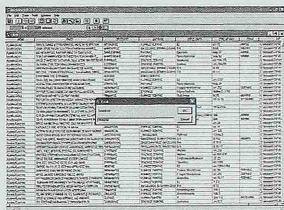
Τον άρχοντα τριών δει μεμνήσθαι, πρώτον μιν οτι άνθρωπον άρχει, δεύτερον οτι κατά νόμους άρχει, τρίτον οτι ούκ άλει άβελαι. Ο άρχοντας πρέπει να θυμάται τρία πράγματα: πρώτον ότι κυβερνά άνθρωπον, δεύτερον ότι κυβερνά σύμφωνα με τους νόμους και τρίτον ότι δεν θα κυβερνά πάντοτε.

Σχήμα 21: Ρήση από την επιλεγμένη κατηγορία
Figure 21: A saying of the selected category

Τέλος, με ανάλογο τρόπο μπορούμε να αναζητήσουμε πληροφορίες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένη ρήση, εφ' όσον τη γνωρίζουμε, εισάγοντάς την εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει (Σχ.22-25).

Σχήμα 22: Αναζήτηση βάσει του ίδιου του ρητού
Figure 22: Searching the saying itself

Σχήμα 23: Εισαγωγή τμήματος του ρητού
Figure 23: Inserting part of the saying

ID	NAME	ADDRESS	...
1	...	...	...
2	...	...	...
3	...	...	...
4	...	...	...
5	...	...	...
6	...	...	...
7	...	...	...
8	...	...	...
9	...	...	...
10	...	...	...

Σχήμα 24: Επιλογή των σχετικών εγγραφών
Figure 24: Selection of the relevant records

Μηδένά είναι σοφόν άνθρωπον άλλ' ή θεόν
Σοφός δεν είναι κανένας παρά μόνο ο θεός

Σχήμα 25: Προβολή του ρητού που ενδιαφέρει
Figure 25: Projection of the saying of interest

Συμπεράσματα

Το γενικό συμπέρασμα από την παρούσα εργασία προκύπτει από τις κάτωθι ιεραρχημένες προτάσεις:

- το αρχαίο ελληνικό πνεύμα απέκτησε διάρκεια και παγκοσμιότητα λόγω της κορύφωσης του ανθρωπίνου λόγου με τη διπλή έννοια της νόησης – έκφρασης. Ως εκ τούτου ενδιαφέρει ένα ευρύτερο κοινό πέραν των φιλολογικών κύκλων
- η σοφία των αρχαίων Ελλήνων, με κείμενα που χαρακτηρίζονται από βαθιά γνώση και νόηση, μπορεί να είναι προσιτή, σε ένα ευρύτερο κοινό με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας, και ειδικότερα αυτής των ΣΓΠ. Έτσι τα συμπεράσματα όλων των στοχαστών, όλων των σχολών της αρχαίας ελληνικής σκέψης και όλων των εμπειριών μπορούν να γίνουν εύκολα κτήμα του καθ' ενός.
- Η συσχέτιση των πληροφοριών των κειμένων ή των προσώπων με το χρόνο και το γεωγραφικό χώρο, που είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη ΣΓΠ, δεν είναι δεδομένη και αποτελεί στοιχείο έρευνας, συχνά επίπονης
- Η ανάπτυξη σχετικών ΣΓΠ μπορεί να δώσει γρήγορα με επάρκεια και αξιοπιστία, μετά από επεξεργασία, ανάλυση και παρουσίαση, πρωτογενή ή επεξεργασμένη πολυεπίπεδη πληροφορία που εμπεριέχει χρονική και γεωγραφική αναφορά.
- Τα ΣΓΠ :
 - πρέπει να είναι εκ του σχεδιασμού τους ανοικτής αρχιτεκτονικής, προκειμένου να επιδέχονται επέκταση με πρόσθετες πληροφορίες ή πρόσθετες κατηγορίες πληροφοριών
 - μπορεί να εμπεριέχουν και multimedia χαρακτηριστικά (video, εικόνες, κ.ά) και επίσης μπορούν να είναι προσιτά σε κάθε χρήστη μέσω διαδικτύου.
- Η ανάπτυξη ΣΓΠ, πέραν της εφαρμογής της παρούσας εργασίας, μπορεί να αφορά, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, και άλλες ενδιαφέρουσες περιπτώσεις εφαρμογών με αποτελέσματα που μπορούν να εμπεριέχουν και στατιστική επεξεργασία
- Ειδικότερα το ΣΠΡΑΕ:
 - έχει ως φιλόδοξο στόχο την άντληση με σύγχρονο τρόπο συνδυασμένων πληροφοριών από τη ζωή, την πορεία και τις ρήσεις των επιφανών προσώπων της αρχαιότητας.
 - είναι ένα ανοικτό και άρα επεκτάσιμο ΣΓΠ, που απαντά στο ερώτημα, «ποιός είπε για κάθε θέμα, τί, πότε και πού» με βάση ένα υποσύνολο από αποφθέγματα, γνωμικά, ρητά και παροιμίες.

- είναι μια πρώτη προσπάθεια για εύκολη και συνδυαστική πρόσβαση στη σχετική γνώση από πολλούς χρήστες. Έχει πολλά περιθώρια βελτίωσης και μπορεί να καταστεί ένα εργαλείο οργανωμένης ή ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

- Edmonds J.M., «Greek Elegy and iambus (II with Anacreontea)», 1979-82
- ESRI Press, «Understanding GIS: The ArcInfo Method». ISBN: 1879102005, 1997
- Hall F.W., Geldart W.M., «Aristophanis Comoediae», 1952-64
- Huxhold W., «An introduction to Geographic Information Systems», Oxford University Press, 1991
- Koch Th., «Commicorum Atticorum Fragmenta», 1880-88
- Korte G., «The GIS book», Onward Press, 1997
- Lloyd H, Jones, «Aeschylus», Loeb Classical Library, 1971
- Long H.S., «Diogenis Laertii Vitae Philosophorum», Oxford University Press, 1964
- Maguire D, Goodchild M, Rhind D., «Geographical Information Systems» Longman Scientific & Technical, 1991
- Nauk A., «Tragicorum Graecorum Fragmenta», Hildesheim ed Olms G, 1964
- Pearson A.C., «Sophoclis Fabulae», Oxford University Press, 1964
- Κεσσόπουλος Α., «Θησαυρός Αρχαίας Σοφίας», Εκδόσεις Θ. Κοντέος, Θεσσαλονίκη, 1971
- Μουλακάκης Ν., «Σειρά: Αρχαία ελληνική κληρονομιά - Αρχαία ελληνικά γνωμικά I-VI» Εκδόσεις Επικαιρότητα, Αθήνα, 1994-1998
- Μπαχαράκης Μ.Ι., «Σειρά Κιβωτός: Προσωκρατικοί / Λυρικοί / Τραγικοί / Κωμικοί», Εκδόσεις Μ.Ι.Μπαχαράκης, Θεσσαλονίκη, 1994
- Νατσούλης Τ., «Αρχαίο ελληνικό πνεύμα, ανέκδοτα (γνωμικά και στιγμιότυπα από τη ζωή των αρχαίων Ελλήνων)», Εκδόσεις Ι.Χιωτέλλη, Αθήνα, 1982

Development of an Information System
about the life and the sayings of the great men of Ancient Hellas

P. Zentelis
M. Fouka
A. Labropoulos

Abstract

The wisdom of Ancient Hellenes, as it has been historically recorded, has always been an extremely interesting field of studying in classical education. This is due to the long duration and globalization of the ancient Hellenic spirit through the climax of human intellect, mentality and expression. The defending of stable values through time with comprehensive speech and the undisputed truths consist through ages the whole of the wisdom of ancient Hellenic mentality.

This project proves that interest in ancient intellect is only confined to historical and philology circles, but it is getting more and more approached by technical circles. Current technology, especially Geographic Information Systems, can crucially contribute to the organization and materialization of relevant research, as well as to the registration and reclamation of the conclusions and to the management and projection of the information to the public.

The dynamic of the sayings of great men in ancient Hellas relatively to their lives and course in the Mediterranean Basin, has stimulated the development of an Information System aiming to their spatial organization and presentation in order to give answers to the questions: "who said what about each subject, when and where".

In more detail the Information System about the Sayings of Ancient Hellens (ISSAH):

- is based on ArcView 3.2 GIS software
- includes 2.278 sayings with their translation
- refers to 76 great men of ancient Hellas, organized to categories as philosophers, lyrics, tragics, historics, politicians, kings, writers etc), including their biographical data and spatial presence
- covers most of the Classical period with sayings categorized according to their subject

As a conclusion ISSAH is ambitiously aiming to instantly and temporarily provide combined information on the lives, the course and the say-

ings of the great men of ancient Hellas. The comparatively small segment of sayings included in the system is imprints the soul and the mentality of the ancient Hellenic spirit, in issues that today, more than ever, we should continue to have in mind.